Міністерство освіти і науки України

Івано-Франківський національний технічний університет

нафти і газу

*Інститут архітектури та будівництва ІФНТУНГ – ДонНАБА*

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Директор інституту архітектури
та будівництва ІФНТУНГ – ДонНАБА

_____ Ігор ТОЧОНОВ

«_7_» _липня_ 2025 р.

# РОБОЧА ПРОГРАМА

# Навчальна (рисувальна) практика

**Освітній рівень** Бакалавр

**Галузь знань** G Інженерія, виробництво та будівництво

**Спеціальність** G17 – Архітектура та містобудування

**Освітня програма** Архітектура та містобудування

**Статус дисципліни** обов'язкова

**Мова викладання** українська

Івано-Франківськ
2025

**Розробники:**

Викл. каф. архітектури та містобудування
mariya.melkomukova@gmail.com

Марія МЕЛКОМУКОВА

Викл. каф. архітектури та містобудування
borsuknatalia73@gmail.com

Наталія БОРСУК

Схвалено на засіданні кафедри архітектури і дизайну
Протокол №9 від «23» червня 2025 року

Завідувач кафедри
архітектури і дизайну _____ Олексій ЯЩЕНКО

**Узгоджено:**

Завідувач випускової
кафедри архітектури і дизайну _____ Олексій ЯЩЕНКО

Гарант ОП “Архітектура та містобудування” _____ Олексій ЯЩЕНКО

# 1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

| | |
|---|---|
| **Мета і завдання дисципліни** | ***Мета вивчення дисципліни.***<br>Навчальна (рисувальна) практика є складовою частиною архітектурно-художніх дисциплін, які розвивають професійні знання, вміння, навички, творчі здібності майбутніх архітекторів. Метою вивчення дисципліни є оволодіння образотворчою грамотою, удосконалення творчих здібностей студентів з живопису та рисунку, розвиток художньої уяви та фантазії. Практика з живопису та рисунку передбачає професійну підготовку майбутніх архітекторів, практичне пізнання навколишньої дійсності за законами краси, вивчення образотворчої грамоти, формування художньо-естетичних смаків та індивідуально-творчих особливостей студентів. Засвоєння теоретичних знань, пізнання технічних аспектів малювання на природі архітектурних форм, під час практичних занять (пленерів) розвиває у студентів професійне бачення та розуміння побудови будівель. Особливе значення надається індивідуальній роботі над графічними та живописними замальовками, розвитку образного просторового мислення, творчих здібностей.<br>Під час рисувальної практики студенти набувають вмінь працювати на вулиці, робити замальовки і використовувати їх в подальшій роботі архітектора. Рисувальна практика має практичне спрямування, пов'язане з майбутньою професійною діяльністю студентів.<br>***Завдання дисципліни:***<br>Завданнями навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з різними техніками виконання та матеріалами з рисунку, живопису, мистецтвознавчою термінологією, методами і системами навчання.<br>Самостійна робота студентів з рисунку, живопису, під керівництвом викладачів сприятиме розвитку просторового мислення, формуванню творчої особистості архітектора. |
| **Результати навчання** | ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проєктуванні.<br>ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні. |
| **Компетентності** | *Інтегральна компетентність(ІК)*<br>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.<br>*Загальні компетентності (ЗК):*<br>ЗК01. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності та здатність бути критичним і самокритичним.<br>ЗК02. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.<br>ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.<br>*Спеціальна (фахові) компетентності (СК):*<br>СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України иа зарубіжних країн.<br>СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для |

| | |
|---|---|
| | використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському та ландшафтному проєктуванні.<br>СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проєктування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів. |
| **Підсумковий контроль, форма** | Диференційований залік |
| **Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)** | • Здатність діяти соціально відповідально, на основі етичних міркувань, дотримуючись засад професійної етики та усвідомлюючи рівні можливості учасників архітектурно-містобудівного процесу, а також гендерні проблеми.<br>• Здатність працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії.<br>• Здатність до розуміння загальних теоретичних і творчих засад архітектури та містобудування:<br>- здатність дотримуватись вимог наукової, творчої етики й основних засад авторського права;<br>- здатність дотримуватися сучасних стандартів наукової, творчої комунікації та представлення результатів прикладних архітектурних розробок. |

## 2. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни розкриває наступну структуровану інформацію:

**1) щодо відвідування занять і поведінка на них**

Система вимог: неприпустимість пропусків занять, запізнень. За невчасно виконані і здані роботи віднімаються бали.

У випадку роботи в режимі відеоконференцій (онлайн) відеокамери повинні бути включені, приєднання до відеоконференцій тільки з корпоративних пошт.

**2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності**

Визначається системою вимог, які викладач висуває до здобувача під час вивчення дисципліни, і ґрунтується на засадах академічної доброчесності, зокрема: поведінка на практиці; вимоги вияву самостійності у виконанні робіт; неприпустимості списування під час виконання завдань.

**3) щодо оцінювання**

Семестровий рейтинг має бути не нижчим, ніж 60 балів.

**4) щодо кінцевих термінів та перескладання**

Захист звітів з практики здійснюються в терміни, указані в графіку навчального процесу. Домашні завдання, аудиторні роботи та проєктно-графічні роботи подаються на перевірку згідно з указаними викладачем термінами. Перескладання підсумкового контроль з практики (диференційованого заліку) не допускається.

**5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті**

Результати неформального навчання можуть бути визнані та перезараховані як частина оцінюваних активностей, Положення про порядок визнання результатів, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ (https://griml.com/Ew5zh), у разі пред'явлення сертифікату про успішне завершення курсу (з вказаною оцінкою) та у випадку, якщо теми онлайн-курсу, тренінгу-курсу відповідають навчальним елементам дисципліни

**6) щодо оскарження результатів контрольних заходів**

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням https://griml.com/L3VUV.

**7) щодо конфліктних ситуацій**

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням https://griml.com/i42PI.

**8) щодо опитування здобувачів**

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya

**9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі**

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитися з документом можна за покликанням http://surl.li/wzkepe

## 3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин, виділених на проходження навчальної (рисувальної) практики згідно з чинним РНП, характеризує табл. 1.

*Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на проходження навчальної (рисувально) практики*

| Найменування показників | Всього | Розподіл по семестрах |
|---|---|---|
| | | 4 семестр |
| Кількість кредитів | 3 | 3 |
| Загальний обсяг часу, годин | 90 | 90 |
| Самостійна робота, год., у тому числі: | 90 | 90 |
| опрацювання матеріалу, напрацьованого в ході практики, год. | 75 | 75 |
| підготовка звіту з практики, год. | 10 | 10 |
| підготовка до семестрового контролю, год. | 5 | 5 |
| Форма семестрового контролю | Диференційований залік | Диференційований залік |

### 3.1 Зміст практики

Способи роботи на пленері, як правило - малювання і живопис. Малювання включає в себе: тривалий малюнок, замальовку і малюнок. Живопис - тривалий етюд, короткостроковий етюд.

Тривалий малюнок виконується на пленері в перебігу 3-6 годин залежно від формату роботи. Замальовка являє собою короткостроковий малюнок із завданнями виділити і передати головне і найбільш характерне в мотиві. Час виконання замальовки від 20 хвилин до 2 годин.

Тривалий малюнок виконується графічним матеріалом. Різниця в тому, що художник замість тону вводить кольорову пляму і як інструмент використовує легкий і пластичний пензель. Час виконання начерку від 5 до 20 хвилин.

### 3.2 Організація і проведення навчальної (рисувальної) практики

Підготовка до практики включає ряд заходів: вибір місця практики і вивчення району; розробку основних маршрутів і вибір найбільш характерних мотивів і об'єктів для роботи з натури; узгодження організаційно-господарських питань; комплектування матеріалів і устаткування для роботи на пленері.

Перед початком проходження практики проводиться вступна лекція, на якій викладач знайомить з програмою по пленеру, правилами безпечної поведінки для студентів, необхідними інструментами та матеріалами. Під час практичної роботи викладач дає теоретичні установки, показує роботи з методичного фонду, дає індивідуальні консультації.

Керівник практики повинен звертати увагу студентів на природні мотиви, що характеризують даний регіон, найбільш типові риси цієї місцевості, з огляду на навчальні завдання.

### 3.3 Теми практичних завдань

| № п/п | Назви питання, що виноситься на самостійне вивчення | Обсяг годин |
|---|---|---|
| 1 | Короткочасні етюди нескладних мотивів пейзажу в різному освітленні (ранок, обід, вечір ). | 7 |
| 2 | Короткочасні етюди пейзажу на різному етапі повітряної перспективи. | 7 |
| 3 | Короткочасні етюди пейзажу. Вміння цільно сприймати об'єкти пейзажу з деталями регіонального пейзажу. | 7 |
| 4 | Короткочасні етюди пейзажу на вивчення кольорового середовища і предметів при денному освітленні. | 7 |
| 5 | Фрагмент деталей пейзажу на просторовому фоні при сонячному освітленні. | 5 |
| 6 | Розробка сюжету і виконання першочергових ескізів деталей архітектури. | 5 |
| 7 | Пошуки тонального вирішення фрагментів архітектури. | 4 |
| 8 | Пошуки кольорового, колористичного вирішення пейзажу з деталями регіональної архітектури. | 7 |
| 9 | Етюд деталей архітектури з контрастно – просторовим планом. | 4 |
| 10 | Графічні зображення і виконання прийомів з характерними стилями архітектури. | 4 |
| 11 | Етюди і замальовки малих архітектурних форм. | 6 |
| 12 | Етюди і замальовки зразків традиційного народного мистецтва (дерев'яна українська церква орнаментальні мотиви). | 7 |
| 13 | Виявлення в пейзажі гармонії пропорцій, ритму і локального кольору, декоративних елементів архітектури в умовах пленерного освітлення. | 7 |
| 14 | Нескладний пейзаж на передачу естетичного Тону в процесі вивчення пам'яток традиційного народного мистецтва регіону. | 7 |
| 15 | Короткочасні етюди і замальовки архітектурних Елементів (фриз, карниз, кронштейн, капітель та інше). | 6 |
| | **Усього:** | **90** |

## 4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ


1. Борсук Н. Г., Мелкомукова М. Г. Рисунок гіпсової голови : методичні вказівки для практичних занять. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. 28 с.

   https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=460265

2. Борсук Н. Г., Мелкомукова М. Г. Архітектурний елемент. Капітелі архітектурних ордерів. Методичні вказівки для практичних занять. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2022. 25 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=475053

3. Борсук Н. Г., Мелкомукова М. Г. Малювання натюрморта з побудовими предметами в техніці акварель. Методичні вказівки для практичних занять. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2024. 25 с.

4. Мелкомукова М.Г., Борсук Н.Г. Альбом зарисовок. Вибрані роботи. Методичні вказівки до навчальної практики. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2023. - 82 с

5. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис.: навч. пос. Івано-Франківськ, 2021. 120 с.

6. Гуцул, І. А. Живопис. Техніки малярства [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів галузі знань 02 "Культура і мистецтво", спец. 023 "Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація"; галузі знань 01 "Освіта/ Педагогіка", спец. 014.12 "Середня освіта (Образотворче мистецтво)" / І. А. Гуцул, І. В. Лашко, О. В. Бучачий; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка, Каф. образотвор. і декорат.- приклад. мистецтва та реставрації творів мистецтва. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. 125 с.

7. Дивак В.І., Покотило К.М., Король В.П. Симфонія барв. Малюнки Олександра Боровікова: навчальний посібник / В.І. Дивак, К.М. Покотило, В.П. Король. К., 2021. 200 с.

8. Лубенський, В'ячеслав Іванович Рисунок за уявленням [Текст]: підручник для худож. вищ. навч. закладів / В'ячеслав Лубенський; М-во культури та інформ. політики України, КДАДПМіД ім. Михайла Бойчука. Київ : Вид-во ТОВ "Юрка Любченка", 2021. 352 с.

9. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Київ : ArtHuss, 2022. 96 с.

10. Мелкомукова М. Г., Борсук Н.Г. Рисунок, живопис, скульптура. Види та жанри живопису: метод. вказівки. Ч. 1. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2013. – 23 с.https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=369205

11. Мелкомукова М. Г., Борсук Н.Г. Техніки та матеріали живопису: метод. вказівки. Ч. 1. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2015. – 46 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=414372

12. Мелкомукова М. Г., Борсук Н.Г. Техніки та матеріали живопису: методичні вказівки для практичних занять. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. – 104 с https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=414372

13. Яцуненко А. А. Пластика. Види рельєфів: основи ліплення / А.А. Яцуненко. Львів: ЗУКЦ, 2012. 80 с

## Додаткова література


1. Бабенко В. С. Рисунок в контексті розвитку новітніх інформаційнокомунікативних технологій [Електронний ресурс] / В. С. Бабенко, С. А. Маслова // European scientific discussions : The 3rd International scientific and practical conference, Rome, February 1–3, 2021. – Rome. Italy, 2021. – P. 341– 346. – Access mode: http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/16438

2. 10. Крюкова А. О. Теоретично-наукові положення академічного рисунка у працях М. Лі [Електронний ресурс] / А. О. Крюкова, Д. О. Мостовщикова // Scientific journal «ΛΌГОΣ. The art of scientific mind». – 2019. – № (2). – С. 7–10. – Режим доступу: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26478 11. 76(075.8)

3. Волкова Т. Передача образу в портреті через зовнішні та внутрішні характерні риси людини / Т. Волкова // Актуальні проблеми мистецькопедагогічної освіти : зб. наук. праць студ. ф-ту мистецтв Криворізького державного педагогічного університету / редкол.: О. І. Шрамко, І. М. Власенко, О. О. Петренко. – Кривий Ріг, 2020. – Вип. 14. – С. 129–131. – Електронна версія: https://drive.google.com/file/d/10hFfPniMMig3nfY_O5MKoHCky3UXasFt/view

4. Савітюк О. Дослідження рослинних форм в українському образотворчому мистецтві / О. Савітюк // Актуальні проблеми мистецькопедагогічної освіти : зб. наук. праць студ. ф-ту мистецтв Криворізького державного педагогічного університету / редкол.: О. І. Шрамко, І. М. Власенко, О. О. Петренко. – Кривий Ріг, 2020. – Вип. 14. – С. 180–182. – Електронна версія: https://drive.google.com/file/d/10hFfPniMMig3nfY_O5MKoHCky3UXasFt/view

## 5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні дисципліни відповідно до наказу №150 від 24.06.2021р. в університеті використовуються такі коди та види методів навчання та форм оцінювання (табл.2):

*Таблиця 2 – Коди та види методів навчання та форм оцінювання*

| **Код та вид методу навчання** | **Пояснення методу** | **Код і вид методу і форм оцінювання** |
|---|---|---|
| МН 1- словесні методи | МН 1.1 – лекція;<br>МН 1.2 – розповідь-пояснення;<br>МН 1.3 – бесіда;<br>МН 1.4 - інструктаж | МФО 1 – іспит;<br>МФО 2 – залік;<br>МФО 3 – диференційований залік;<br>МФО 4 – поточний контроль;<br>МФО 5 – усний контроль;<br>МФО 6 – письмовий контроль;<br>МФО 7 – лабораторно-практичний контроль;<br>МФО 8 – тестовий контроль;<br>МФО 9 – програмо-ваний контроль;<br>МФО 10 – комплексний контроль;<br>МФО 11 – самоконтроль;<br>МФО 12 – портфоліо |
| МН 2 – наочні методи | МН 2.1 – ілюстрування;<br>МН 2.2 – демонстрування;<br>МН 2.3 – спостереження;<br>МН 2.4 – комп'ютерні та мультимедійні методи; | |
| МН 3 – практичні методи | МН 3.1 – вправи;<br>МН 3.2 – дослідні роботи;<br>МН 3.3 – лабораторні роботи;<br>МН 3.4 – практичні роботи; | |
| МН 4 – індуктивний<br>МН 5 – дедуктивний<br>МН 6 – традуктивний<br>МН 7 – аналітичний<br>МН 8 – синтетичний<br>МН 9 – порівняння<br>МН 10 – узагальнення<br>МН 11–конкретизація<br>МН 12–виокремлення основного<br>МН 13- репродуктивний<br>МН 14 – творчий<br>МН 15 – проблемнопошуковий<br>МН 16 - евристичний<br>МН 17 - дослідницький<br>МН 18 – методи самостійної роботи вдома<br>МН 19 – робота під керівництвом викладача | | |
| МН 20 – інтерактивні методи | МН 20.1 – кейс-метод;<br>МН 20.2 – дискусія, диспут;<br>МН 20.3 – мозковий штурм;<br>МН 20.4 – рольові і ділові ігри;<br>МН 20.6 – банк ідей;<br>МН 20. 7 – бесіда-діалог | |

Форми і методи навчання й оцінювання в межах навчальної (рисувальної практики) наводяться в табл.3.

*Таблиця 3 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами*

| Шифр програмного результату навчання | Методи навчання (МН) | Форми і методи оцінювання (МФО) |
|---|---|---|
| ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проєктуванні.<br>ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні. | **МН 1** – словесні методи (МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь – пояснення, МН 1.3 – бесіда);<br>**МН 2** – наочні методи (МН 2.1 – ілюстрування, МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи);<br>**МН 3** - практичні методи (МН 3.4 – практичні роботи);<br>**МН 7** – аналітичний метод;<br>**МН 14** – творчий метод;<br>**МН 15** – проблемно-пошуковий метод;<br>**МН 18** – методи самостійної роботи вдома;<br>**МН 19** – робота під керівництвом викладача. | **МФО 3** – диференційований залік,<br>**МФО 4** - поточний контроль,<br>**МФО 6** - письмовий контроль,<br>**МФО 08** – тестовий контроль;<br>**МФО 12** - портфоліо |

## 5. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА КОЖНИЙ ВИД РОБІТ

| Поточне тестування | | | | | | | | | | | | | | Вид контролю |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Т1 | Т2 | Т3 | Т4 | Т5 | Т6 | Т7 | Т8 | Т9 | Т10 | Т11 | Т12 | Т13 | Т14 | Т15 | Залік |
| 8 | 8 | 7 | 8 | 7 | 7 | 5 | 7 | 5 | 5 | 5 | 7 | 8 | 8 | 5 | 100 |

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи: методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати знання, самоаналіз, представлення навчально-методичних та творчих робіт.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, які наведені в табл.4.

*Таблиця 4 – Рівні навчальних досягнень*

| **Рівні навчальних досягнень** | **Відсоток бала за виконання завдань** | **Критерії оцінювання навчальних досягнень** | |
|---|---|---|---|
| | | **Теоретична підготовка** | **Практична підготовка** |
| | | **Здобувач вищої освіти** | |
| **Відмінний** | 90 … 100 | вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань | може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань |
| **Достатній** | 75 … 89 | вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці | за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання |
| **Задовільний** | 60 … 74 | володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам’ятовування відтворює певну частину | має елементарні, нестійкі навички виконання завдання |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу | |
| **Незадо-вільний** | менше 60 | має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки | планує та виконує частину завдання за допомогою викладача |

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно" відповідно до шкали, наведеної в табл.5).

*Таблиця 5 – Шкала оцінювання: національна та ЄКТС*

| Національна | Університетська (в балах) | ЄКТС | Визначення ЄКТС |
|---|---|---|---|
| **Відмінно** | 90 … 100 | A | **Відмінно –** відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок |
| **Добре** | 82 … 89 | B | **Дуже добре –** вище середнього рівня з кількома помилками |
| | 75 … 81 | C | **Добре –** в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок |
| **Задовільно** | 67 … 74 | D | **Задовільно –** непогано, але зі значною кількістю недоліків |
| | 60 … 66 | E | **Достатньо –** виконання задовольняє мінімальні критерії |
| **Незадовільно** | 35 … 59 | FX | **Незадовільно –** потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит |
| | 0 … 34 | F | **Незадовільно –** необхідна серйозна подальша робота |

## 7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ (Матеріально-технічне забезпечення практики)

Етюдники або планшети А3, пензлі, фарби, склянка з водою із кришкою, олівці різні за м'якістю, гумка, папір А3 формату (акварельний та ватман), затискач для кріплення паперу, парасолі, складні стільці, спецодяг, папка для етюдів, конкретно:

- Олівці прості різної твердості - 1 комплект
- Пензлі - набір
- Точилка, гумка - 2-3 шт.
- Акварельні фарби - 1 набір
- Папір А3 формату - 2 упаковки (1-для креслення, 1 для акварелі)
- Папір для начерків формату А4 - 20-30 шт.
- Планшет А3 + або тверда папка
- Склянка для води з кришкою
- Складаний стільчик.